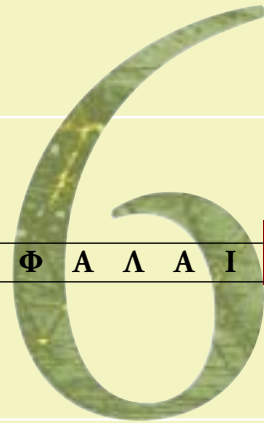

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο

*Νομοθετικές,
λειτουργικές και
οργανωτικές προτάσεις*

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται μια σειρά από νομοθετικές, λειτουργικές και οργανωτικές προτάσεις για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης στις οποίες κατέληξε ο Συνήγορος του Πολίτη, κρίνοντας ότι η αντιμετώπιση ορισμένων από τα θέματα που έχει διερευνήσει απαιτούν είτε τη μεταβολή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου είτε την αναδιάρθρωση της οργάνωσης και της λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών.

Στο τέλος αυτού του κεφαλαίου παρουσιάζονται προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη τις οποίες υλοποίησε η διοίκηση, εν όλω ή εν μέρει. Η Αρχή είχε διατυπώσει τις προτάσεις αυτές σε επίσιες εκθέσεις προηγούμενων ετών, σε ειδικές εκθέσεις ή ακόμη και σε πορίσματα στο πλαίσιο του χειρισμού συγκεκριμένων υποθέσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ)

ΘΕΜΑ: Αντισυνταγματικές και παράνομες έρευνες σε αυτοκίνητα εργαζομένων στο Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος»

Ο έλεγχος αυτοκινήτων στον χώρο του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (ΕΚΕΦΕ) «Δημόκριτος» και η ύπαρξη ειδικών οργάνων για την ένοπλη φύλαξη του χώρου, εν όψει και του ειδικού αντικειμένου του, προβλέπονται από κανονισμό ασφαλείας, που τέθηκε σε εφαρμογή με απόφαση του ΔΣ στερούμενη νόμιμου ερείσματος, λόγω έλλειψης ειδικής εξουσιοδοτικής διάταξης. Πρόκειται, εξάλλου, για ρυθμίσεις που εφαρμόζονται χωρίς την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων της προανάκρισης από δημοσίους υπαλλήλους που θέτει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (άρθρα 253, 33,

34). Προκύπτουν, τέλος, ενδείξεις προληπτικής διενέργειας ερευνών σε αυτοκίνητα, που ο Ν. 141/1991 (άρθρα 94α, 96στ.3β και 101) επιβάλλει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των αστυνομικών οργάνων και οι οποίες πλήττουν ευθέως την επαγγελματική αξιοπρέπεια και την προσωπική ελευθερία των εργαζομένων (άρθρο 2, παράγρ. 2 και άρθρο 5 του Συντάγματος), ενώ εξάλλου, υπερβαίνοντας το απολύτως αναγκαίο μέτρο για την αποκάλυψη του δράστη ενδεχόμενης κλοπής, προσκρούουν και στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 του Συντάγματος).

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η θέσπιση νομοθετικής εξουσιοδότησης για την έκδοση κανονισμού ασφαλείας του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», με ειδικότερη πρόβλεψη, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, για την ανάθεση προανακριτικών αρμοδιοτήτων σε όργανα του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΘΕΜΑ: Καθυστερημένη αποστολή λογαριασμών κατανάλωσης ρεύματος, ύδρευσης και τηλεφωνικών συνδιαλέξεων

Σημαντικός αριθμός παραπόνων αφορά σε καθυστερημένη παράδοση των λογαριασμών κατανάλωσης ρεύματος, ύδρευσης και τηλεφωνικών συνδιαλέξεων στους καταναλωτές, λόγω αστάθμητων ή πάντως εξωγενών παραγόντων (δυσμενείς καιρικές συνθήκες, περίοδοι αιχμής, μη πραγματοποίηση δρομολογίων διανομών), με συνέπεια την υποχρεωτική μετακίνηση στα κεντρικά υποκαταστήματα για την εξόφληση των λογαριασμών, την επιβολή προσαυξήσεων ή ακόμη και τη διακοπή της παροχής ή της σύνδεσης.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η αναγραφή της ημερομηνίας έκδοσης του λογαριασμού και ενός κωδικού αριθμού παράδοσης ανά περιοχή, είτε στο εξωτερικό μέρος του φακέλου είτε σε σημείο του αποστελλόμενου εγγράφου που θα τοποθετείται κάτω από το διαφανές πλαίσιο του φακέλου, ώστε να υπάρχει δυνατότητα παροχής προτεραιότητας στη διανομή των λογαριασμών με την προγενέστερη ημερομηνία έκδοσης. Εναλλακτικά, και εφόσον επίκειται λήξη της προθεσμίας πληρωμής του λογαριασμού, προτείνεται να είναι εφικτή η παράταση της προθεσμίας αυτής.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΘΕΜΑ 1: Βίαιη προσαγωγή για εξακρίβωση στοιχείων υπό ασαφείς προϋποθέσεις και εγγυήσεις (βλ. κεφ. 5.1, 3.9.1)

Το καθεστώς της βίαιης προσαγωγής πολιτών για εξακρίβωση στοιχείων από τις αστυνομικές αρχές, αν και κατά το άρθρο 5, παράγρ. 3 του Συντάγματος θα έπρεπε να αποτελεί αντικείμενο διατάξεων τυπικού νόμου, διέπεται ωστόσο από το ΠΔ 141/1991, το οποίο μάλιστα έχει εκδοθεί με βάση την κατά πολύ γενικότερη εξουσιοδότηση του οργανισμού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Ν. 1481/1984) για τη ρύθμιση των αρμοδιοτήτων των οργάνων και των υπηρεσιακών ενεργειών του προσωπικού του. Αλλά και όσον αφορά στην ουσία του θέματος, το ασαφές περιεχόμενο σειράς διατάξεων του ΠΔ 141/1991 παρέχει έδαφος σε πρακτικές σοβαρών αυθαιρεσιών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η θέσπιση, με τυπικό νόμο, ενός σύγχρονου και σαφούς θεσμικού πλαισίου και πάντως η τροποποίηση διατάξεων όπως αυτές:

- του άρθρου 74, παράγρ. 15, περίπτ. θ' και του άρθρου 95, παράγρ. 1 του ΠΔ 141/1991, προκειμένου η βίαιη προσαγωγή να συνδέεται εφεξής κυρίως με στοιχεία συμπεριφοράς του προσαγομένου (μη επίδειξη στοιχείων ταυτότητας, άρνηση συνεργασίας, βίαιη αντίδραση) και όχι απλώς με αντικειμενικές, και μάλιστα ασαφείς, παραμέτρους που θα μπορούσαν να δικαιολογούν υποψίες,

- του άρθρου 119, περίπτ. δ' του ίδιου ΠΔ, του άρθρου 27, παράγρ. 1, εδάφιο ν' και του άρθρου 29, παράγρ. 1, εδάφιο γ' του ΠΔ 342/1977, προκειμένου να καταστούν σαφέστερες οι προϋποθέσεις της λήψης επώδυνων ή ακόμη και απαξιοτικών μέτρων, όπως είναι η δέσμευση με χειροπέδες και η δακτυλοσκόπηση, και
- του άρθρου 74, παράγρ. 15, περίπτ. θ' του ΠΔ 141/1991 σχετικά με τη διάρκεια παραμονής των προσαγομένων στο αστυνομικό τμήμα.

ΘΕΜΑ 2: Διακρίσεις φύλου στην πρόσληψη συνοριακών φυλάκων (βλ. κεφ. 5.1, 3.4.1)

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 1 του Ν. 2622/1998, η πρόσληψη γυναικών ως συνοριακών φυλάκων επιτρέπεται μόνο σε ποσοστό 10%. Παράλληλα, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπονται διαφορετικά κατά φύλο ανώτατα όρια ηλικίας, το 32ο έτος για τους άνδρες υποψηφίους και το 26ο έτος για τις γυναίκες.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Να απαλειφθεί η διάκριση του άρθρου 3, παράγρ. 1 του Ν. 2622/1998 περί ορίου ηλικίας και να αιτιολογηθεί ειδικά στον νόμο το μειωμένο ποσοστό εισαγωγής γυναικών, που θεσπίζει η ίδια διάταξη, με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες ασκούνται τα κρίσιμα καθήκοντα, κατά την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου από το Συμβούλιο της Επικρατείας (βλ. και πλήρη κατάργηση του ποσοστού σε άλλες θέσεις αστυνομικού προσωπικού, σ. 217).

ΘΕΜΑ 3: Αμφισβήτηση της μέτρησης του ύψους των υποψηφίων σε αστυνομικές σχολές και σε θέσεις συνοριακών φυλάκων

Με το άρθρο 5, παράγρ. 2β του ΠΔ 311/1998, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προβλέπεται ότι για την υποβολή υποψηφιότητας σε θέσεις συνοριακών φυλάκων, όπως και σε θέσεις κάθε άλλης κατηγορίας αστυνομικού προσωπικού, απαιτείται βεβαίωση την οποία συντάσσουν τα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα ύστερα από μέτρηση του αναστήματος των υποψηφίων, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι αυτοί διαθέτουν ως τυπικό προσόν το ελάχιστο απαιτούμενο ύψος. Ωστόσο, και μάλιστα ελλείψει σχετικής πρό-

βλεψης σε ό,τι αφορά τους υποψήφιους συνοριακούς φύλακες, το ύψος των υποψηφίων επαναμετράται και κατά τις υγειονομικές και αθλητικές δοκιμασίες στις οποίες αυτοί υποβάλλονται στην τελική φάση της διαδικασίας επιλογής. Σε περίπτωση διάστασης μεταξύ των δύο μετρήσεων και τελικά αντιφατικών βεβαιώσεων δύο διοικητικών αρχών ως προς τη συνδρομή της συγκεκριμένης προϋπόθεσης, ο αποκλειόμενος υποψήφιος αδυνατεί, ελλείψει σχετικής πρόβλεψης, να επιδιώξει την άρση της αμφισβήτησης. Με τον αποκλεισμό των υποψηφίων στο τελικό στάδιο της διαδικασίας επιλογής λόγω επανελέγχου τυπικής προϋπόθεσης και με τα αντιφατικά αποτελέσματα των μετρήσεων, ακόμη και σε περίπτωση διενέργειάς τους από το ίδιο αστυνομικό τμήμα, πλήττονται οι αρχές της ασφάλειας του δικαίου, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, της διαφάνειας και της αξιοκρατίας.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η πρόβλεψη της εφάπαξ μέτρησης με όργανα της σύγχρονης τεχνολογίας και της αμετάκλητης βεβαίωσης του ύψους των αιτούντων από αστυνομική αρχή, δημόσιο νοσοκομείο ή αθλητική επιτροπή κατά το στάδιο της υποβολής των αιτήσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΘΕΜΑ: Μη αυτεπάγγελτη καταχώριση των δικαστικών πράξεων άρσης απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα (βλ. *Ετήσια έκθεση 2000*, κεφ. 5.1, 4.5, σ. 94)

Μετά την κατάργηση του μέτρου της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα λόγω χρεών, η απαγόρευση εξόδου είναι πλέον δυνατή μόνο με απόφαση στρατολογικής αρχής ή ως περιοριστικός όρος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και ως όρος για την αναστολή έκτισης ποινής. Ωστόσο, μόνον οι στρατολογικές αρχές καταχωρίζουν αυτεπαγγέλτως στο οικείο ηλεκτρονικό αρχείο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης κάθε πράξη επιβολής ή άρσης απαγόρευσης εξόδου. Οι δικαστικές αρχές δεν βαρύνονται με ανάλογη υποχρέωση σε ό,τι αφορά τις πράξεις άρσης της

απαγόρευσης που αυτές έχουν επιβάλει, με αποτέλεσμα τις συχνές προστριβές και την απώλεια χρόνου, στις εξόδους της χώρας, από πολίτες που αγνοούν ότι σε αυτήν την περίπτωση η κοινοποίηση της πράξης άρσης της απαγόρευσης γίνεται από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο. Με τον τρόπο αυτόν πλήττεται η αυτονόητη αρχή του κράτους δικαίου, κατά την οποία το βάρος της απόδειξης της συνδρομής στοιχείων που θεμελιώνουν περιορισμό ατομικού δικαιώματος φέρει η ίδια η διοίκηση.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η θέσπιση, με υπουργική απόφαση, διαδικασίας αυτεπάγγελτης καταχώρισης των δικαστικών πράξεων άρσης απαγόρευσης εξόδου στο οικείο ηλεκτρονικό αρχείο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Ανατιολόγητο αποφάσεων στρατολογικής αρχής

Οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγρ. 7 του Ν. 1763/1988 και του άρθρου 4 του Ν. 3036/2002 θέτουν ειδική ευνοϊκή ρύθμιση ως προς τη διάρκεια της θητείας και τη διάρκεια της αναβολής κατάταξης «[...] των στρατευσίμων που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και διαπρέπουν σε επιστημονικές εργασίες ή έρευνες στο εξωτερικό». Για την κατά περίπτωση ικανοποίηση των αιτημάτων υπαγωγής σε αυτές τις ρυθμίσεις αποφασίζει, μετά την εισήγηση επιτροπής στην οποία μετέχουν τρεις αξιωματικοί και δύο καθηγητές ΑΕΙ, ο ίδιος ο υπουργός, χωρίς ωστόσο να απαιτείται αιτιολογία, έστω και συνοπτική, των απορριπτικών αποφάσεών του. Αυτό κρίθηκε μεν από τη νομολογία ανεκτό, εν όψει του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα των εφαρμοστέων διατάξεων (ΣτΕ 2274/1991, 2848/1996), ωστόσο, με τον τρόπο αυτόν, ελλείπει αιτιολογία και επειδή δεν υπάρχει δυνατότητα ελέγχου των τηρούμενων κριτηρίων, η αρχή της στρατολογικής ισοότητας θα μπορούσε να αγνοείται πλήρως, με αποτέλεσμα τη διακύβευση της εμπιστοσύνης των πολιτών στην ακεραιότητα και την αμεροληψία του στρατολογικού συστήματος.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Εναλλακτικά, είτε η έκδοση υπουργικής εγκυκλίου που να καλεί την αρμόδια επιτροπή σε πλήρη αιτιολόγηση όλων των αποφάσεων της (κάτι που η νομολογία δεν απαιτεί μεν, αλλά ούτε και απαγορεύει) είτε η τροποποίηση του άρθρου 7, παράγρ. 7 του Ν. 1763/1988, ούτως ώστε να καταστεί ρητώς υποχρεωτική η αιτιολόγηση των σχετικών απορριπτικών αποφάσεων και η τήρηση ενιαίων και διαφανών κριτηρίων αποτίμησης των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών.

ΘΕΜΑ 2: Αδυναμία, λόγω υπέρμετρα σύντομων προθεσμιών, επανάκρισης αξιωματικών μετά τη μη προσήκουσα εκτέλεση ακυρωτικών δικαστικών αποφάσεων (βλ. κεφ. 5.1, 3.10.3)

Στις περιπτώσεις μη προσήκουσας εκτέλεσης αποφάσεων με τις οποίες έχουν ακυρωθεί πράξεις του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων για κρίσεις ή αποστρατείες αξιωματικών, ο Συνήγορος του Πολίτη προσκρούει στο γεγονός ότι η διοικητική ανακίνηση του θέματος με σκοπό την επανάκριση του ενδιαφερομένου θα ήταν χρονοβόρα. Αποβλέποντας στην ταχεία εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων που αφορούν στην εκάστοτε ισχύουσα κατάσταση της στρατιωτικής ιεραρχίας, ο Ν. 2439/1996 καταλείπει ασφυκτικά στενές προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής από τον δυσμενώς κριθέντα αξιωματικό, καθιστώντας όμως με αυτόν τον τρόπο ανενεργές τις γενικές αρχές περί ανάκλησης των παράνομων διοικητικών πράξεων.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η επιμήκυνση των προθεσμιών προσφυγής κατά δυσμενών κρίσεων που προβλέπει ο Ν. 2439/1996 (τουλάχιστον στις περιπτώσεις επανακρίσεων συνεπεία ακυρωτικών δικαστικών αποφάσεων), ούτως ώστε αυτές να συνάδουν προς τους γενικούς κανόνες που διέπουν τη διοικητική διαδικασία.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ 1: Θεμελίωση δικαιώματος σε σύνταξη θανάτου λόγω ανασύστασης γάμου (βλ. κεφ. 5.2, 4.1.2.2)

Το άρθρο 28, παραγρ. 6 και 7 του ΑΝ 1846/1951, σύμφωνα με το οποίο «[...] η χήρα δεν δικαιούται συντάξεως εάν ο θανών ελάμβανε κατά την τέλεσιν του γάμου σύνταξιν αναπηρίας ή γήρατος ή επίδομα αναπροσαρμογής, ο δε θάνατος επήλθε προς της παρόδου 24 μηνών από της τελέσεως του γάμου» κακώς εφαρμόζεται από τις υπηρεσίες του ΙΚΑ και σε περίπτωση δεύτερου γάμου με τον ίδιο σύζυγο, αφού αυτή συνιστά *ανασύσταση γάμου* κατά τις διατάξεις του οικογενειακού δικαίου. Για τη θεμελίωση δικαιώματος πρέπει συνεπώς να συνηυπολογίζεται τόσο ο χρόνος από την τέλεση του αρχικού γάμου έως τη λύση του, όσο και εκείνος από την επανασύσταση του προϋπάρχοντος γάμου έως τον θάνατο του συνταξιούχου συζύγου. Όπως άλλωστε ορίζεται ρητά από την αντίστοιχη διάταξη (άρθρο 5, παράγρ. 1) του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, σε περίπτωση ανασύστασης γάμου, που πάντως δεν καλύπτεται ρητά από το άρθρο 28 του ΑΝ 1846/1951, για τη συνταξιοδότηση της χήρας αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, να έχουν διαρκέσει 24 μήνες συνολικά.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η προσθήκη στο άρθρο 28 του ΑΝ 1846/1951 ρητής διάταξης, που θα καλύπτει και την περίπτωση της ανασύστασης γάμου, προκειμένου για τη συμπλήρωση των 24 μηνών γάμου που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση του επιζώντος συζύγου, να υπολογίζεται τόσο ο χρόνος από τη σύναψη του αρχικού γάμου έως τη λύση του όσο και εκείνος του εξ ανασυστάσεως γάμου.

ΘΕΜΑ 2: Χορήγηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας στους συνταξιούχους γήρατος (βλ. κεφ. 5.2, 4.1.2.3)

Η υφιστάμενη νομοθεσία προβλέπει επίδομα απολύτου αναπηρίας μόνο για συνταξιούχους αναπηρίας και θανάτου. Στην περίπτωση των συνταξιούχων γήρατος, το επίδομα απολύτου αναπηρίας χορηγείται μόνον όταν πρόκειται για «πρακτικά» τυφλούς (ΑΝ 1846/1951, άρθρο 29, παράγρ. 10· Ν. 4497/1966, άρθρο 16, παράγρ. 20· Ν. 825/1978, άρθρο 5, παράγρ. 12· Ν. 1140/

2001, άρθρο 42, παράγρ. 3). Με βάση επομένως το απρόσφορο κριτήριο της αιτίας συνταξιοδότησης θεμελιώνεται μια ανεπίτρεπτη διάκριση σε βάρος των συνταξιούχων γήρατος που, χωρίς να διαθέτουν περισσότερους πόρους, έχουν όμως, λόγω απόλυτης αναπηρίας, την ίδια ανάγκη της φροντίδας άλλου προσώπου. Ο ασφαλιστικός φορέας και το υγειονομικό σύστημα επιβαρύνονται με νοσηλείες που θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί, ενθαρρύνεται ο ιδρυματισμός και τελικά αγνοούνται οι σύγχρονες απόψεις για παραμονή του ασθενούς στην οικογένεια και την κοινότητα. Αντίθετα, η επέκταση του επιδόματος και στους συνταξιούχους γήρατος, υπό τους όρους που αυτό χορηγείται στους άλλους δικαιούχους, θα ευνοούσε αποφασιστικά τις αρχές του εξορθολογισμού των παροχών, της λειτουργικής συμπληρωματικότητας και της ανταπόκρισης σε πραγματικές ανάγκες.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η επέκταση του επιδόματος απολύτου αναπηρίας και στους συνταξιούχους γήρατος υπό τους ισχύοντες όρους χορήγησής του στους συνταξιούχους αναπηρίας και θανάτου.

ΘΕΜΑ 3: Αδικαιολόγητα χρονοβόρα διαδικασία κάλυψης δαπανών ασθενείας (βλ. κεφ. 5.2, 4.1.3)

Με την ΥΑ 35/1385/1999, ΦΕΚ 1814/29.9.99 (έγκριση Κανονισμού του κλάδου υγείας του Οργανισμού Ασφαλίσεως Ελεύθερων Επαγγελματιών - Ταμείου Ασφαλίσεως Εμπόρων), προβλέπεται ότι «[...] θεραπευτικά μέσα αξίας από 1.001.000 δρχ. και άνω χορηγούνται βάσει της χαμηλότερης τιμής από τρεις (3) υποβαλλόμενες προσφορές, ύστερα από αιτιολογημένη γνωμάτευση διευθυντή του αντίστοιχου με την πάθηση τμήματος κρατικού νοσοκομείου και έγκριση του ελεγκτή γιατρού του Ταμείου, αλλά μετά από απόφαση του Δ.Σ. του ΟΑΕΕ». Με τον τρόπο αυτόν οι ασφαλισμένοι στο ΤΑΕ, ενώ παραμένουν έως το τέλος εκτεθειμένοι στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης για την έγκριση ή μη της αιτούμενης δαπάνης, υφίστανται εν τω μεταξύ το κόστος μιας ιδιαίτερα πολύπλοκης και χρονοβόρας διαδικασίας. Οι στόχοι του εξορθολο-

γισμού και της απλούστευσης των διαδικασιών και, τελικά, της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε συνδυασμό με τη γενικότερη τάση αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων, επιβάλλουν, σε ό,τι αφορά ειδικά τις παροχές ασθενείας, τη μεταφορά της αποφασιστικής αρμοδιότητας στα περιφερειακά τμήματα ΤΑΕ, που σήμερα περιορίζονται στον ρόλο της συγκέντρωσης και της αποστολής δικαιολογητικών στην κεντρική υπηρεσία.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η μεταφορά, σε ό,τι αφορά ειδικά τις παροχές ασθενείας, της αποφασιστικής αρμοδιότητας στα περιφερειακά τμήματα του ΤΑΕ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΘΕΜΑ 1: Προβλήματα στη διαδικασία εφαρμογής του Ν. 2910/2001 (βλ. κεφ. 5.1, 3.7.1)

α. Η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση αιτημάτων χορήγησης αδειών παραμονής είναι εύλογη, εν όψει κυρίως των σημαντικών αλλαγών που επέφερε ο νόμος, του μεγάλου αριθμού αιτημάτων και της αρμοδιότητας υπηρεσιών χωρίς προηγούμενη εμπειρία και με ελλιπέστατη στελέχωση και υποδομή. Ωστόσο, αδικαιολόγητη παραμένει η ανυπαρξία πρόνοιας για τον εφοδιασμό των αλλοδαπών, για όσο διάστημα εκκρεμεί η εξέταση των αιτημάτων τους, με προσωρινό έγγραφο που θα επέχει θέση άδειας παραμονής και θα ανανεώνεται περιοδικά έως την έκδοση της σχετικής οριστικής απόφασης παραμονής, σύμφωνα με όσα ίσχυαν κατά την προηγούμενη διαδικασία χορήγησης της πράσινης κάρτας αλλά και κατά την υφιστάμενη διαδικασία έκδοσης των δελτίων ταυτότητας ομογενούς.

β. Εξάλλου, η υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού υγείας σε κάθε ανανέωση της άδειας παραμονής αφενός επιτείνει την υπερφόρτωση και την υποβάθμιση των δημόσιων νοσοκομείων, τα οποία συχνά αδυνατούν να ανταποκριθούν εμπρόθεσμα, με αποτέλεσμα το πιστοποιητικό υγείας να αντιμετωπίζεται ως εμπόρευσμο αγαθό, αφετέρου ενισχύει την εντύπωση ότι η άδεια μπορεί, αντίθετα προς τις αρχές

της χρηστής διοίκησης, να μην ανανεώνεται λόγω νοσήματος ή ασθένειας του αλλοδαπού κατά τη νόμιμη παραμονή του στη χώρα.

γ. Προκειμένου να μη μεσολαβεί χρόνος μη νόμιμης παραμονής του αλλοδαπού στη χώρα, η διοίκηση δεν θεωρεί ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της άδειας παραμονής την ημερομηνία χορήγησής της, αλλά εκείνη της υποβολής της αίτησης ή της λήξης προηγούμενης άδειας. Δεδομένου, ωστόσο, και του υπερβολικού φόρτου εργασίας των αρμόδιων υπηρεσιών, τούτο έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση αδειών παραμονής με πραγματική διάρκεια κατά πολύ μικρότερη από την προβλεπόμενη.

δ. Το πρόβλημα θεωρείται σοβαρότερο στην περίπτωση της άδειας παραμονής για εργασία, καθώς η ισχύς της λήγει ταυτόχρονα με την ισχύ της προαπαιτούμενης άδειας εργασίας. Η πραγματική διάρκεια των αδειών παραμονής για εργασία ετήσιας διάρκειας είναι τελικά αδύνατον να υπερβαίνει τους 4 έως 6 μήνες, με αποτέλεσμα τη συμφόρηση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς λίγο μετά τη χορήγηση της άδειας ο αλλοδαπός υποχρεούται να ζητήσει την ανανέωσή της.

ε. Κύρια αιτία του αδιεξόδου στη διαδικασία χορήγησης των αδειών παραμονής είναι η αδικαιολόγητα σύντομη διάρκειά τους. Η προσωρινή άδεια έχει μόλις εξαμήνου ισχύ, ενώ, με εξαίρεση την εξαρχής διετούς διάρκειας άδεια για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, η ισχύς της άδειας παραμονής κατά τα πρώτα έξι χρόνια παραμένει ετήσια. Η διετής ισχύς της απαιτεί παρέλευση εξατίας, η δε μετά παρέλευση δεκαετίας κλιμάκωσή της σε αόριστης διάρκειας εναπόκειται στην ελεύθερη εκτίμηση της διοίκησης.

στ. Οι διετούς διάρκειας άδειες παραμονής για εργασία, όπως και οι άδειες παραμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα μετά την εξαετία, εκδίδονται κατά δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ, αν και η διοικητικά ενδεδειγμένη διαδικασία κατά το πνεύμα του Ν. 2910/2001 θα ήταν η αποκεντρωμένη λήψη των κατά δέσμια αρμοδιότητα αποφάσεων, δηλαδή από τον Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας. Η συγκέντρωση μεγάλου αριθ-

μού αιτημάτων στο ΥΠΕΣΔΔΑ οδηγεί σε περαιτέρω επιβάρυνση του υπουργείου και σε άσκοπη ταλαιπωρία των αλλοδαπών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

α. Η χορήγηση «βεβαίωσης κατάθεσης δικαιολογητικών έκδοσης άδειας παραμονής», ανανεούμενης ανά εξαμήνου, που θα επέχει θέση άδειας παραμονής, με όλα τα απαραίτητα στοιχεία ταυτότητας και φωτογραφία του αιτούντος, κατά το πρότυπο αντίστοιχης βεβαίωσης που χορηγείται στους αιτούντες δελτίο ταυτότητας ομογενούς ή ελληνική ιθαγένεια.

β. Η κατάργηση της κατάθεσης πιστοποιητικού υγείας ως όρου για την ανανέωση της άδειας παραμονής.

γ. Η έναρξη ισχύος της άδειας παραμονής από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης χορήγησης της άδειας, σε συνδυασμό με την υιοθέτηση των υπό το στοιχείο α' προτεινομένων.

δ. Η χορήγηση άδειας παραμονής για εξαρτημένη εργασία ίσης διάρκειας προς τη συνολική διάρκεια της προαπαιτούμενης άδειας εργασίας, με αποτέλεσμα τη μεταγενέστερη ημερομηνία λήξης της άδειας παραμονής.

ε. Η αύξηση της διάρκειας των αδειών παραμονής, με εξαίρεση εκείνες που χορηγούνται για σπουδές ή σε αλλοδαπούς συζύγους Ελλήνων ή πολιτών χωρών της ΕΕ, όπως και σε γονείς ημεδαπών. Ειδικότερα, ετήσια διάρκεια κατά την αρχική χορήγηση, διετής διάρκεια ύστερα από παραμονή ενός έτους, πενταετής διάρκεια ύστερα από πενταετή παραμονή.

στ. Η μεταφορά της αρμοδιότητας για τη χορήγηση των διετούς και πενταετούς διάρκειας αδειών παραμονής στον Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας.

ΘΕΜΑ 2: Χορήγηση άδειας παραμονής σε νόμιμα διαμένοντες στη χώρα για λόγο άλλον από αυτόν της αρχικής χορήγησής της (βλ. κεφ. 5.1, 3.7.1.2)

Αντίθετα προς άλλες διατάξεις του Ν. 2910/2001 που αφορούν σε ειδικούς λόγους παραμονής στη χώρα, το άρθρο 33 του ίδιου νόμου ρυθμίζει τη χορήγηση στον αλλοδαπό σύζυγο ημεδαπού ή πολίτη χώρας της ΕΕ άδειας παραμονής, η οποία

καλύπτει τα κάτω του 21ου έτους τέκνα του και τους γονείς του, εφόσον εξακριβωμένα συνοικούν με αυτόν, χωρίς να απαιτεί, στο πλαίσιο κάποιας ειδικής διαδικασίας, τον εφοδιασμό των αιτούντων με ειδική εθνική θεώρηση εισόδου, που άλλωστε ούτε και από την ερμηνευτική εγκύκλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ αντιμετωπίζεται ως προϋπόθεση υποβολής της σχετικής αίτησης. Ειδική εθνική θεώρηση εισόδου δεν προβλέπεται ρητά ούτε και στην περίπτωση άδειας παραμονής δυνάμει του άρθρου 37, παράγρ. 1 του ίδιου νόμου σε αλλοδαπά πρόσωπα που κατέχουν άδεια παραμονής σε ισχύ και διαθέτουν επαρκείς νόμιμους πόρους διαβίωσης στη χώρα. Ωστόσο, σύμφωνα με ερμηνευτική εγκύκλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ, η προσκόμιση ειδικής εθνικής θεώρησης εισόδου αποτελεί σε αυτήν την περίπτωση προϋπόθεση υποβολής της αίτησης. Αδιευκρίνιστο όμως παραμένει εάν ειδική εθνική θεώρηση εισόδου απαιτείται (πράγμα που συνεπάγεται υποχρεωτικό έξοδο από τη χώρα για τον εφοδιασμό με αυτήν) και από αιτούντες που είναι κάτοχοι άδειας παραμονής σε ισχύ.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η χορήγηση άδειας παραμονής, χωρίς προηγούμενη ειδική θεώρηση εισόδου στους αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στη χώρα και πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 33 του Ν. 2910/2001 (αλλοδαποί σύζυγοι Ελλήνων ή πολιτών χωρών της ΕΕ κ.ά.) και σε εκείνους που έχουν άδεια παραμονής σε ισχύ και πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 37, παράγρ. 1 του ίδιου νόμου.

ΘΕΜΑ 3: Αναιτιολόγητη άρνηση εγγραφής ανήλικων τέκνων ομογενών από την Αλβανία σε παιδικούς σταθμούς (βλ. κεφ. 5.1, 3.4.2)

Η αναιτιολόγητη άρνηση εγγραφής σε παιδικούς σταθμούς ανήλικων τέκνων ομογενών από την Αλβανία δημιουργεί βάσιμες υπόνοιες διακριτικής μεταχείρισης. Με σκοπό την ισότιμη και αντικειμενική αξιολόγηση των αιτήσεων εγγραφής,

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

• Η δημιουργία, ύστερα από μοριοποίηση, καταλόγου επιλαχόντων ή ατόμων εν αναμονή, που θα επιτρέπει την κατάληψη, με βάση την κατάτα-

ξη των υποψηφίων, των τυχόν κενών θέσεων σε όλη τη διάρκεια του έτους.

• Σε περίπτωση μετεγκατάστασης της οικογένειας, η δυνατότητα μετεγγραφής σε δημοτικό παιδικό σταθμό του τόπου μετεγκατάστασής της, εφόσον υπάρχουν σε αυτόν κενές θέσεις.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ: Χορήγηση θεώρησης εισόδου σε μέλη οικογένειας αλλοδαπού για λόγους οικογενειακής συνένωσης (βλ. κεφ. 5.1, 3.7.1.2)

Σύμφωνα με την παράγρ. 5 του άρθρου 28 του Ν. 2910/2001, η χορήγηση θεώρησης εισόδου σε μέλη οικογένειας αλλοδαπού που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα επί τουλάχιστον δύο έτη πριν από την ισχύ αυτού του νόμου προϋποθέτει διαπίστωση της συνδρομής των απαιτούμενων από τον νόμο προϋποθέσεων με απόφαση Γενικού Γραμματέα της περιφέρειας. Όμως, ενώ, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, εφόσον αυτός αποφανθεί θετικά, η οικεία προξενική αρχή χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού την αιτούμενη θεώρηση εισόδου, άλλη διάταξη της ίδιας παραγράφου προβλέπει τη δυνατότητα αναιτιολόγητης απορριπτικής απόφασης. Αυτό έχει συχνά επιτρέψει στις αρμόδιες προξενικές αρχές την αναιτιολόγητη άρνηση χορήγησης θεώρησης εισόδου για λόγους οικογενειακής συνένωσης, παρά τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων της, με συνέπεια την τελικά άσκοπη ταλαιπωρία των ενδιαφερομένων και τη σημαντική επιβάρυνση των ήδη βεβαρημένων αποκεντρωμένων υπηρεσιών που εμπλέκονται στην εφαρμογή του Ν. 2910/2001.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η τροποποίηση των διατάξεων της παραγρ. 5 του άρθρου 28 του Ν. 2910/2001, ώστε ο έλεγχος της συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγρ. 1 του άρθρου 28 του ίδιου νόμου, σχετικά με τη χορήγηση θεώρησης εισόδου για οικογενειακή συνένωση, να διενεργείται μόνον εφόσον η αρμόδια προξενική αρχή κρίνει ότι δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι απόρριψης του αιτήματος.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ: Εξομοίωση της «απώλειας» με την «κλοπή» ταμειακής μηχανής και ημερήσιων δελτίων αναφοράς

Με την πεποίθηση ότι σχεδόν πάντοτε η δήλωση κλοπής ταμειακής μηχανής και ημερήσιων δελτίων αναφοράς αποβλέπει στην παραπλάνηση της φορολογικής αρχής για λόγους φοροδιαφυγής, οι ΔΟΥ, εξομοιώνοντας την κλοπή με την απώλεια, εφαρμόζουν και στην περίπτωση της κλοπής τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 1809/1988 σύμφωνα με το οποίο «[...] ο χρήστης ή κάτοχος φορολογικής ταμειακής μηχανής ή συστήματος οφείλει να τηρεί και να διαφυλάσσει το βιβλιάριο συντήρησης [...]», σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, ο οποίος προβλέπει γενικώς την επιβολή ενός προστίμου, προσδιοριζόμενου με αντικειμενικό τρόπο, σε όσους παραβιάζουν τις διατάξεις του. Ωστόσο, όταν ο φορολογούμενος υποστηρίζει ότι υπήρξε θύμα κλοπής, η διοίκηση, πριν από την επιβολή προστίμου, θα όφειλε, συνεκτιμώντας τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, να εξετάζει κάθε φορά το κατά πόσον προκύπτει πλημμελής φύλαξη των βιβλίων ή της ταμειακής μηχανής, ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των προηγούμενων διατάξεων. Εξάλλου, ούτε η γραμματική ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων θα επέτρεπε την εξομοίωση των λέξεων «απώλεια» και «κλοπή».

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Ο κατά περίπτωση έλεγχος, πριν από την επιβολή προστίμου, της βασιμότητας των ισχυρισμών των φορολογουμένων περί κλοπής ταμειακής μηχανής και ημερήσιων δελτίων αναφοράς, με βάση κάποιες γενικές κατευθυντήριες αρχές που μπορούν να υποδειχθούν στις ΔΟΥ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Μη μετατροπή του πολυτεκνικού επιδόματος ανδρών σε ισόβια σύνταξη (βλ. κεφ. 5.2, 4.3)

Όταν δικαιούχος πολυτεκνικού επιδόματος είναι κατά το άρθρο 2 του Ν. 2163/1993 ο πατέρας, η καταβολή του επιδόματος διακόπτεται μετά την

ενηλικίωση του τελευταίου παιδιού, ενώ, αντίθετα, στην περίπτωση των πολύτεκνων γυναικών, το ίδιο επίδομα, μετά την ενηλικίωση του τελευταίου παιδιού, μετατρέπεται σε ισόβια σύνταξη. Συγκεκριμένα, το επίδομα ισόβιας σύνταξης δικαιούνται μόνο:

- η μητέρα μετά τη διακοπή καταβολής σε αυτήν του πολυτεκνικού επιδόματος, της οποίας τα παιδιά είναι άνω των 23 ετών ή έγγαμα και η οποία έχει τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το άρθρο 2 του Ν. 860/1979 να διατηρήσει ισόβια την πολυτεκνική ιδιότητα, και
- η μητέρα που δεν θεωρείται πολύτεκνη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 860/1979, με την προϋπόθεση όμως να έχει ή να είχε ταυτόχρονα στη ζωή τέσσερα τουλάχιστον παιδιά από νόμιμο γάμο ή παιδιά τα οποία γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους (παράγρ. 4 του άρθρου 63 του Ν. 1892/1990 και παράγρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2163/93). Όμως η εξαίρεση των πολύτεκνων ανδρών από το πεδίο εφαρμογής αυτών των διατάξεων συνιστά παραβίαση της αρχής της ισότητας των φύλων.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

Η συμπλήρωση της ισχύουσας νομοθεσίας (παράγρ. 4 του άρθρου 63 του Ν. 1892/1990 και παράγρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2163/1993), με σκοπό τη χορήγηση ισόβιας σύνταξης σε άνδρες που είναι δικαιούχοι πολυτεκνικού επιδόματος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2002 ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Με την *Επίσημη Έκθεση 2001* (σ. 252), είχε υποβληθεί στο Υπουργείο Γεωργίας πρόταση έκδοσης εγκυκλίων ώστε, σύμφωνα και με την ορθή ερμηνεία της δασικής νομοθεσίας, που ήδη υιοθετούσε το Συμβούλιο της Επικρατείας, σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες να μην έχει πεδίο εφαρμογής η διαδικασία του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 (προσωρινή διαδικασία επίλυσης δασικών αμφισβητήσεων, πράξη χαρακτηρισμού από δασάρχη κ.λπ.). Αφού με τη νεότερη (αρ. 838/2002) απόφαση της Ολομέλειας

του ΣτΕ επιβεβαιώθηκε ότι οι δύο διαδικασίες «είναι αμοιβαίως αποκλειόμενες» και «δεν δύνανται να χωρήσουν παραλλήλως», η πρόσφατη αρ. 105204/2793/02 εγκύκλιος του Υπουργείου Γεωργίας δίνει οδηγίες για την εφαρμογή της νομολογίας του ΣτΕ, όπως είχε ζητήσει ο Συνήγορος του Πολίτη, και επισημαίνει ότι ο οικείος δασάρχης «[...] θα ενεργήσει κατ' αναλογία με τα προαναφερόμενα [...]» και «[...] εφόσον διαπιστώσει ότι η προς χαρακτηρισμό έκταση δεν εμπίπτει στις εξαιρούμενες, θα αποσχει από τον χαρακτηρισμό».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Στην *Ετήσια έκθεση 2001* (σ. 107) είχε επισημανθεί άνιση μεταχείριση των δύο φύλων στην προκήρυξη θέσεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, αφενός επειδή προβλεπόταν ποσοστιαίο όριο πρόσληψης γυναικών σε θέσεις διοικητικών καθηκόντων, πράγμα που αποτελούσε καταστρατήγηση του Ν. 2713/1999, και αφετέρου επειδή, με βάση το άρθρο 12 του ίδιου νόμου, τα καθήκοντα δασοπυρόσβεσης επιφυλάσσονταν μόνο σε άνδρες, αντίθετα προς το αναθεωρημένο άρθρο 116, παράγρ. 2 του Συντάγματος, που επιβάλλει την άρση των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, και παρά την πρακτική της εκπαίδευσης γυναικών σε εθελοντική υπηρεσία δασοπυρόσβεσης. Νομοσχέδιο με τίτλο «Έκδοση διαβατηρίων από την ελληνική αστυνομία και άλλες διατάξεις» προβλέπει στο άρθρο 20 την εισαγωγή στις Σχολές της Αστυνομικής και της Πυροσβεστικής Ακαδημίας αδιακρίτως φύλου, με βάση κοινά προσόντα και προκαταρκτικές εξετάσεις.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Σε σημαντικό βαθμό υιοθετήθηκαν οι παρατηρήσεις που είχε διατυπώσει ο Συνήγορος του Πολίτη, καλούμενος από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης να σχολιάσει σχέδιο ΠΔ, το οποίο έχει ήδη κατατεθεί για επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για την τροποποίηση διατάξεων του ΠΔ 61/1999, σχετικά με τη διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπού ως πρόσφυ-

γα. Δεν υιοθετήθηκε η άποψη για τη διατήρηση στα κεντρικά γραφεία, και σε πρώτο βαθμό, της αρμοδιότητας απόφασης επί αιτημάτων χορήγησης πολιτικού ασύλου, άποψη την οποία είχε διατυπώσει ο Συνήγορος του Πολίτη εν όψει της ελλιπούς υποδομής των περιφερειακών αστυνομικών διευθύνσεων. Έγινε ωστόσο δεκτή η άποψη της Αρχής για την πρόβλεψη, σε περίπτωση αποκέντρωσης της αρμοδιότητας, της υποχρεωτικής (αντί της αρχικά προβλεπόμενης ως δυναμικής) αναζήτησης εκ μέρους των αστυνομικών διευθυντών των διαθέσιμων από την Ύπατη Αρμοστεία σχετικών στοιχείων. Η συγκέντρωση στην ίδια αρχή της αρμοδιότητας για τη χορήγηση ασύλου και για την απέλαση αναγνωρισμένου πρόσφυγα, η επέκταση των εγγυήσεων που αφορούν στη διαδικασία επίδοσης των σχετικών αποφάσεων σε όλες τις περιπτώσεις επίδοσης που προβλέπει το ΠΔ 61/1999, καθώς και η διατήρηση (μη σύμπτωση) της προθεσμίας που προβλέπεται για την άσκηση προσφυγής, εν όψει της κοινοτικής νομοθεσίας και του σκοπού της διασφάλισης της αποτελεσματικότητας της προσφυγής, αποτελούν επίσης υιοθέτηση απόψεων της Αρχής. Από την άλλη πλευρά, υπήρξε τελικά πρόβλεψη προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματος επανεξέτασης αιτήματος ασύλου, παρά την αντίθετη άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

1. Στην *Ετήσια έκθεση 2000* (σ. 258-259), ο Συνήγορος του Πολίτη είχε εισηγηθεί την απόλυτη της αναγραφής θρησκειώματος στο απολυτήριο λυκείου. Έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη με την ίδια πρόταση είχε εν τω μεταξύ περιέλθει και στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (βλ. *Ετήσια έκθεση 2000*, σ. 64-65), με τη ρητή παράκληση να διερευνηθεί η συμβατότητα του σχετικού νομοθετικού πλαισίου προς τον Ν. 2472/1997. Με την αρ. 77Α/1143Α/25.6.02 πράξη της, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έκρινε μη νόμιμη την αναγραφή θρησκειώματος στο απολυτήριο λυκείου. Το Υπουργείο Εθνι-

κής Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν έχει μέχρι στιγμής εφαρμόσει τη δεσμευτική αυτή πράξη της Αρχής.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε διατυπώσει προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πρόταση για τη διευκρίνιση και την ομοιόμορφη εφαρμογή της βαθμολόγησης «με προσέγγιση δεκάτου», που προβλέπουν τόσο το άρθρο 3, παράγρ. 2 (περίπτ. β', στοιχείο ι) της αρ. Φ253/Β6/1340/2001 ΥΑ για τον τρόπο βαθμολόγησης των γραπτών δοκιμών των υποψηφίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα λεγόμενα «ειδικά μαθήματα» όσο και το άρθρο 3, παράγρ. 4 της αρ. Φ252/Β6/1200/2001 ΥΑ σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του γενικού βαθμού πρόσβασης των ιδίων υποψηφίων, ώστε να είναι σαφές εάν η «προσέγγιση δεκάτου» νοείται ως προσέγγιση στον πλησιέστερο δεκαδικό ή ως παράλειψη των περισσοτέρων του ενός δεκαδικών ψηφίων (υπόθεση 19178/2002). Με το αρ. Φ251/135208/Β6 έγγραφό της η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου ενημέρωσε την Αρχή ότι προωθείται υπουργική απόφαση για την αντιμετώπιση του θέματος.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ

1. Με την αρ. Φ3342/37/2001 ΥΑ, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ακολούθησε πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (*Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 263) για την έκδοση από όλες τις λιμενικές αρχές της χώρας του παράβολου που απαιτείται για την απόκτηση άδειας επαγγελματικού σκάφους αναψυχής, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να απαλλαγούν από την έως τότε απαιτούμενη διαδικασία καταβολής του στον Ειδικό Λογαριασμό Κεφαλαίου Λιμενικής Αστυνομίας του Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιά.

2. Σύμφωνα με το αρ. 5233/38/02/4.12.02 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα, έχει κινηθεί η σχετική διαδικασία για την πρόβλεψη πίστωσης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών τροφοδοσίας των κρατουμένων από τις λιμενικές αρχές, όπως έχει προτείνει ο Συνή-

γορος του Πολίτη, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών κράτησής τους (*Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 258).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

1. Λίγους μήνες μετά την ψήφιση του Ν. 2910/2001, ο Συνήγορος του Πολίτη, διαπιστώνοντας σημαντικά προβλήματα εφαρμογής του νέου νομοθετικού πλαισίου, συνέταξε ειδική έκθεση, την οποία απέστειλε στον Υπουργό ΕΣΔΔΑ, προτείνοντας σειρά νομοθετικών μέτρων για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εισόδου και παραμονής αλλοδαπών στη χώρα και την εξομάλυνση της διαδικασίας χορήγησης των αδειών παραμονής (*Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 268-269). Εν όψει της τροποποίησης του Ν. 2910/2001, ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε και νεότερο έγγραφο με προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας. Με τους νόμους 3013/2002 και 3074/2002 έγιναν αποδεκτές ορισμένες προτάσεις που είχε διατυπώσει ο Συνήγορος του Πολίτη για:

- την αυτοδίκαιη παράταση της ισχύος όλων των αδειών παραμονής (άρθρο 25, παράγρ. 8 του Ν. 3013/2002)·
- τη δυννητική, αντί της υποχρεωτικής, κλήση αλλοδαπού σε συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης (άρθρο 25, παράγρ. 7 του Ν. 3013/2002)·
- την κλιμάκωση της διάρκειας της άδειας εργασίας σύμφωνα με εκείνη της άδειας παραμονής για εργασία (άρθρο 19, παράγρ. 3 του Ν. 3013/2002)·
- τη χορήγηση πενταετούς άδειας παραμονής στους αλλοδαπούς γονείς ημεδαπών (άρθρο 11, παράγρ. 2 του Ν. 3074/2002)·
- την παροχή αυτοτελούς άδειας παραμονής στα πρόσωπα που έγιναν δεκτά για οικογενειακή συνένωση ημεδαπού ή πολίτη χώρας της ΕΕ, εάν όταν αυτά ενηλικιωθούν ασκηθεί βία σε βάρος τους από τον ημεδαπό ή τον πολίτη χώρας της ΕΕ ή εκδοθεί απόφαση διαζυγίου, όπως εκτίθεται διεξοδικότερα στη συνέχεια (άρθρο 11, παράγρ. 3 του Ν. 3074/2002)·
- την έκδοση διαταγής προσωρινής κράτησης από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές έως την

έκδοση απόφασης απέλασης (άρθρο 21, παράγρ. 7 του Ν. 3013/2002)·

- τη σύσταση έως και τριών Επιτροπών Μετανάστευσης ανά Περιφερειακή Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης (άρθρο 19, παράγρ. 1α του Ν. 3013/2002), και
- την υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 2510/2001 των αλλοδαπών με καταγωγή την πρώην Σοβιετική Ένωση, των οποίων το αίτημα για χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς ή για καθορισμό ιθαγενών απορρίπτεται, εφόσον βεβαίως οι ενδιαφερόμενοι πληρούν τις προϋποθέσεις του προαναφερόμενου νόμου.

2. Έγινε σε μεγάλο βαθμό αποδεκτή πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (*Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 251) για την τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 33 του Ν. 2910/2001, που αφορούν στη χορήγηση άδειας παραμονής σε αλλοδαπό σύζυγο έλληνα πολίτη ή πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παραγρ. 5α του άρθρου 19 του Ν. 3013/2002, ορίζεται πλέον ότι η άδεια παραμονής είναι σε αυτές τις περιπτώσεις τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας και ότι με αυτήν καλύπτονται και τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα, εφόσον οι δικαιούχοι ασκούν γονική μέριμνα σε αυτά. Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 3074/2002, ως μέλη οικογένειας έλληνα πολίτη ή πολίτη της ΕΕ νοούνται πλέον και τα κάτω του 21ου έτους τέκνα, καθώς και οι αλλοδαποί γονείς του αλλοδαπού συζύγου, εφόσον εξακριβωμένα συνοικούν με την οικογένεια. Τέλος, με την αρ. 20/6.9.02 εγκύκλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ διευκρινίστηκε ότι για τη χορήγηση εγγράφων διαμονής στις ίδιες περιπτώσεις δεν απαιτείται πλέον ιατρικό πιστοποιητικό ούτε και το ύψους 150.000 δρχ. παράβολο που είχε οριστεί με βάση το άρθρο 71 του Ν. 2910/2001, αλλά μόνο καταβολή ποσού ίσου προς τα τέλη της έκδοσης ταυτότητας ημεδαπού.

Ωστόσο, η ελληνική νομοθεσία, μη επιτρέποντας την παραμονή με την ιδιότητα του μέλους οικογένειας έλληνα πολίτη ή πολίτη της ΕΕ σε όσους έχουν υπερβεί το 21ο έτος της ηλικίας τους, τελεί σε δυσαρμονία προς την κοινοτική νομοθεσία. Η τελευταία δεν θέτει όριο ηλικίας, αρκούμενη σε μόνη την προϋπόθεση της συντήρησης των ενδιαφερομένων από πολίτη της ΕΕ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

1. Σύμφωνα και με προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για την καλύτερη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών και τη βελτίωση της συμπεριφοράς των υπαλλήλων, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με το αρ. 1063003/1169/0006Δ/26.7.02 έγγραφό του, ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη για τη λήψη σειράς μέτρων σε αυτήν την κατεύθυνση, όπως είναι η έκδοση εγχειριδίου απαντήσεων στα συνήθη ερωτήματα των πολιτών σε θέματα αρμοδιότητας ΔΟΥ, η μετάδοση μαγνητοφωνημένων μηνυμάτων από το αυτόματο τηλεφωνικό κέντρο της Κεντρικής Υπηρεσίας σχετικά με τη λήξη των προθεσμιών υποβολής φορολογικών δηλώσεων, η οργάνωση και η λειτουργία Γραφείων Ενημέρωσης Πολιτών στις ΔΟΥ κατά την περίοδο παραλαβής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, η εκπαίδευση υπαλλήλων των ΔΟΥ για την αρτιότερη εξυπηρέτηση του πολίτη και η ηλεκτρονική ενημέρωση των φορολογουμένων μέσω της ιστοσελίδας του υπουργείου στο Διαδίκτυο.

2. Με το ίδιο έγγραφό του προς τον Συνήγορο του Πολίτη, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών εκδηλώνει την πρόθεση να εξετάσει, στο πλαίσιο των προσεχών φορολογικών μεταρρυθμίσεων, την υιοθέτηση πρότασης που έχει προ διετίας διατυπώσει η Αρχή (*Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 229) για τη δυνατότητα επανόρθωσης εσφαλμένης οριστικής βεβαίωσης φόρου από τη φορολογική αρχή, χωρίς ανάγκη προσφυγής του φορολογουμένου στα δικαστήρια, όπως επιβάλλουν σήμερα οι διατάξεις του άρθρου 99 του Ν. 2961/2001.

3. Με το προαναφερόμενο έγγραφό του, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ενημερώνει επίσης την Αρχή ότι, με την ολοκλήρωση

της εγκατάστασης του μηχανογραφικού συστήματος TAXIS στις ΔΟΥ, έχει εκ των πραγμάτων εκλείψει κάθε κίνδυνος μη αποστολής ατομικής ειδοποίησης προς τους οφειλότες, όπως είχε επισημάνει ο Συνήγορος του Πολίτη, υπό την προϋπόθεση βεβαίως της ενημέρωσης της φορολογικής αρχής σε περίπτωση αλλαγής διευθύσεως του φορολογουμένου.

4. Με τη διάταξη του άρθρου 2, παράγρ. 18 του Ν. 3075/2002 προστέθηκε στο τέλος της παραγρ. 1 του άρθρου 123 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων εδάφιο σχετικά με τη δυνα-

τότητα τρίτης επανεξέτασης αναπήρων πολέμου πολιτικών συνταξιούχων από την Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή και υιοθετήθηκε έτσι σχετική πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (*Ετήσια έκθεση 2000*, σ. 252-253). Σύμφωνα με τη διάταξη, «[...] κατ' εξαίρεση είναι δυνατή και τρίτη επανεξέταση εφόσον έχει επέλθει σημαντική επιδείνωση της νόσου ή του τραύματος για τα οποία συνταξιοδοτήθηκαν, η οποία συνεπάγεται είτε ολική τύφλωση είτε ακρωτηριασμό και αποδεικνύεται από βεβαίωση δημόσιου νοσοκομείου που υποβάλλεται με τη σχετική αίτηση».